

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

"Διαχείριση και επιχειρηματικότητα στις πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες"

σχεδιαστεί για προπτυχιακούς (BA) και
μεταπτυχιακούς φοιτητές (MA) σε
επιχειρηματικές και οικονομικές
σπουδές

ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΣΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Συμφωνία επιχορήγησης αριθ.
2020-1-BG01-KA203-079193

Ιδρύματα:

Varna University of Management
(Βουλγαρία)

Ακαδημαϊκό Διαδίκτυο GUnet (Ελλάδα)

Universitatea Nationala De Arte (Ρουμανία)

Universidade Portucalense (Πορτογαλία)

Univerzitet U Novom Sadu (Δημοκρατία
της Σερβίας).

www.fenice-project.eu

Με συγχρηματοδότηση από το
πρόγραμμα «Erasmus+»
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παραγωγή της παρούσας δημοσίευσης δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντανακλά τις απόψεις μόνο των δημιουργών, και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν φέρει ουδεμία ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που εμπεριέχονται σε αυτήν

Περιεχόμενα

I. Εισαγωγή.....	3
II. Επισκόπηση μαθήματος	5
III. Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα	6
IV. Περιεχόμενο του μαθήματος	8
Ενότητα 1: Κατανόηση της επιχειρηματικότητας στις ΠΔΒ	10
Ενότητα 2: Επιχειρηματική πρακτική – Μοντελοποίηση μιας επιχείρησης ΠΔΒ.....	11
V. Φόρτος εργασίας, δομή τάξης και αναγνώσεις.....	13
Ενότητα 1: Κατανόηση της επιχειρηματικότητας στις ΠΔΒ	14
Ενότητα 2: Επιχειρηματική πρακτική - Μοντελοποίηση μιας επιχείρησης ΠΔΒ	15
VI. Χαρακτηριστικά του μαθήματος	20
VII. Μεθοδολογικές κατευθυντήριες γραμμές για την παράδοση/διδασκαλία	22
VIII. Γενική λίστα αναγνώσεων	27

ΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ:

Αυτό το έργο αδειοδοτείται βάσει διεθνούς άδειας Creative Commons Αναφορά Δημιουργού - Μη Εμπορική Χρήση – Παρόμοια Διανομή 4.0. Είστε ελεύθεροι να:

- μοιραστείτε — αντιγράψτε και αναδιανείμετε το υλικό σε οποιοδήποτε μέσο ή μορφή
- προσαρμογή — διασκευή, μετασχηματισμός και αξιοποίηση του υλικού

υπό τους ακόλουθους όρους:

- Αναφορά — Πρέπει να αναφέρετε την κατάλληλη αναφορά, να παράσχετε έναν σύνδεσμο προς την άδεια χρήσης και να υποδείξετε εάν έγιναν αλλαγές. Μπορείτε να το κάνετε με οποιονδήποτε εύλογο τρόπο, αλλά όχι με οποιονδήποτε τρόπο που υποδηλώνει ότι ο δικαιούχος υποστηρίζει εσάς ή τη χρήση σας.
- Μη εμπορική — Δεν επιτρέπεται η χρήση του υλικού για εμπορικούς σκοπούς.
- Παρόμοια διανομή — Εάν αναμείξετε, μετασχηματίσετε ή αναπτύξετε το υλικό, πρέπει να διανείμετε τις συνεισφορές σας με την ίδια άδεια χρήσης με το πρωτότυπο.

I. Εισαγωγή

Το μάθημα αυτό αναπτύσσεται στο πλαίσιο του έργου *"Πρώθηση της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας στις πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες (ΠΔΒ) μέσω της διεπιστημονικής εκπαίδευσης (FENICE)* με την υποστήριξη του προγράμματος Erasmus+ της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Έχει σχεδιαστεί για προπτυχιακούς (BA) και μεταπτυχιακούς φοιτητές (MA) σε επιχειρηματικές και οικονομικές σπουδές που επιθυμούν να βελτιώσουν τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις ικανότητές τους για την επιδίωξη σταδιοδρομίας στον τομέα των κλάδων του πολιτισμού και της δημιουργικότητας (ΠΔΒ).

Το μάθημα είναι διεπιστημονικό και συνθέτει αντικείμενα και θέματα από τις τέχνες, τον πολιτισμό, την πληροφορική, τα μέσα ενημέρωσης και τις επιχειρηματικές μελέτες με τρόπους που αντιστοιχούν στο ποικίλο, καινοτόμο και κοινωνικά πολύτιμο προφίλ των ΠΔΒ.

Οι ΠΔΒ είναι περιεχόμενο, γνώση και τεχνολογικά προσανατολισμένες και, ως τέτοιες, υπόκεινται εξ ορισμού σε διεπιστημονική έρευνα και εκπαίδευση. Οι ΠΔΒ συνδυάζουν τη δημιουργία (συχνά από καλλιτέχνες ή σχεδιαστές), την παραγωγή (συχνά από επιχειρήσεις) και τη διανομή (συχνά από πολυεθνικές) αγαθών και υπηρεσιών που είναι πολιτιστικού χαρακτήρα και συνήθως προστατεύονται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας (ΔΠΙ). Η αύξηση του γραμματισμού για τις ΠΔΒ και των δεξιοτήτων των φοιτητών και των αποφοίτων επιχειρήσεων θα παράσχει στον τομέα επαγγελματίες που μπορούν να οδηγήσουν και να συμβάλουν στη βιώσιμη και βιώσιμη λειτουργία όχι μόνο των ίδιων των ΠΔΒ, αλλά και πολλών άλλων συναφών τομέων της πειραματικής οικονομίας, όπως ο τουρισμός και η φιλοξενία.

Για τους σκοπούς του παρόντος αναλυτικού προγράμματος, οι ΠΔΒ νοούνται κατά την έννοια του Πράσινου Βιβλίου *για τις δυνατότητες των ΠΔΒ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής [COM (2010) 183 Τελικό]* και αναφέρονται ιδίως στα εξής:

- (1) Τέχνες του θεάματος,
- (2) Εικαστικές τέχνες,
- (3) Πολιτιστική κληρονομιά
- (4) Φίλμ, DVD και βίντεο,
- (5) Τηλεόραση και ραδιόφωνο,
- (6) βιντεοπαιχνίδια,
- (7) Νέα μέσα
- (8) Μουσική,
- (9) Βιβλία και τύπος,
- (10) Αρχιτεκτονική και σχεδίαση (συμπεριλαμβανομένης της σχεδίασης γραφικών, της σχεδίασης μόδας, της διαφήμισης)

Πολιτιστικές βιομηχανίες είναι οι βιομηχανίες που παράγουν και διανέμουν αγαθά ή υπηρεσίες οι οποίες, κατά τη στιγμή της ανάπτυξής τους, θεωρούνται ότι έχουν ένα ειδικό χαρακτηριστικό, μια

χρήση ή έναν σκοπό που ενσαρκώνει ή μεταφέρει πολιτιστικές εκφράσεις, ανεξάρτητα από την εμπορική αξία που μπορεί να έχουν (1-9).

Δημιουργικές βιομηχανίες είναι εκείνες οι βιομηχανίες που χρησιμοποιούν τον πολιτισμό ως εισροή και έχουν πολιτιστική διάσταση, αν και οι εκροές τους είναι κυρίως λειτουργικές (10).

Το μάθημα εκπονήθηκε από μια κοινή ομάδα εμπειρογνομόνων και ερευνητών από το Varna University of Management (Βουλγαρία), το Ακαδημαϊκό Διαδίκτυο GUnet (Ελλάδα), το Universitatea Nationala De Arte (Ρουμανία), το Universidade Portucalense (Πορτογαλία) και το Univerzitet U Novom Sadu (Δημοκρατία της Σερβίας). Συμβάλλει στην ανάπτυξη και τη βελτίωση της επιχειρηματικής εκπαίδευσης των ΠΔΒ στην Ανατολική και Νότια Ευρώπη σε επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ώστε να ευθυγραμμιστεί με τις εξελίξεις των επιχειρήσεων και την προσφορά κατάρτισης στη Βόρεια Ευρώπη και τις ΗΠΑ.

II. Επισκόπηση μαθήματος

Σκοπός του μαθήματος αυτού είναι να παράσχει μια πολύπλευρη εικόνα στη λειτουργία των επιχειρήσεων ΠΔΒ για τους φοιτητές επιχειρήσεων και οικονομικών (B&E) και να διερευνήσει πρακτικά και θεωρητικά ζητήματα που αντιμετωπίζουν οι πολιτιστικοί επιχειρηματίες, οι επαγγελματίες και οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής. Βασίζεται στη διεπιστημονική προσέγγιση που αφορά τις ΠΔΒ για να δείξει πώς η δημιουργικότητα και ο πολιτισμός μπορούν να εμπορευθούν βιώσιμα και να δημιουργήσουν βιώσιμες και καινοτόμες επιχειρήσεις.

Από την άποψη αυτή, οι γενικοί **στόχοι** του μαθήματος είναι

- να ενημερώνονται οι φοιτητές για τις ιδιαιτερότητες των ΠΔΒ και τις επιχειρηματικές τους δυνατότητες·
- να αναπτύξουν μια ολιστική επισκόπηση των θεμάτων που επηρεάζουν αυτούς τους κλάδους.
- να εφοδιαστούν οι φοιτητές με ειδικές διευθυντικές δεξιότητες που σχετίζονται με τα ΠΔΒ,
- να ευαισθητοποιηθούν οι φοιτητές B&E ώστε να μπορούν να συνεργαστούν με φοιτητές τεχνών και ανθρωπιστικών σπουδών, όπως συμβαίνει σε πραγματικές καταστάσεις εντός των ΠΔΒ, δηλαδή εργασία σε διεπιστημονικές ομάδες ΠΔΒ

Στο μάθημα αυτό, οι φοιτητές θα μάθουν να διαχειρίζονται δημιουργικές επιχειρήσεις και πολιτιστικούς οργανισμούς, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα μια γενική επισκόπηση των διαχειριστικών πρακτικών ακολουθώντας τα βασικά βήματα τη δημιουργία ενός επιχειρηματικού σχεδίου που σχετίζεται ειδικά με ένα έργο ΠΔΒ.

Λαμβάνοντας υπόψη τις **στρατηγικές/μεθοδολογίες διδασκαλίας-μάθησης**, η κύρια προσέγγιση σε αυτό το μάθημα είναι η πειραματική μάθηση. Κατά συνέπεια, το μάθημα αυτό χρησιμοποιεί διαφορετικές μεθόδους διδασκαλίας, μάθησης και αξιολόγησης, σύμφωνα με τις ανάγκες των φοιτητών και τους στόχους της μάθησης. Οι διδακτικές μεθοδολογίες σχεδιάστηκαν για να ενισχύσουν την αυτόνομη εργασία, σεβόμενες παράλληλα την ποικιλομορφία και τις ανάγκες των φοιτητών, επιτρέποντας ευέλικτες μεθόδους μάθησης.

Το μάθημα αυτό αποσκοπεί στην προώθηση ενός ενεργού εκπαιδευτικού περιβάλλοντος, αποδεδειγμένα αποτελεσματικού στην ανάπτυξη γνωστικών δεξιοτήτων ανώτερης τάξης. Συμμετέχοντας σε μια ενεργή και συμμετοχική διαδικασία μάθησης, ενισχυμένη από την ενσωμάτωση των ψηφιακών τεχνολογιών, οι φοιτητές παρεμβαίνουν άμεσα στην κατασκευή της γνώσης, στην ανάκριση και στη συνδημιουργία της. Σε αντίθεση με τις συμβατικές προσεγγίσεις, γενικά παθητικές και μονής κατεύθυνσης, οι μαθητές γίνονται το κέντρο της μαθησιακής διαδικασίας και ο εκπαιδευτής/δάσκαλος αναλαμβάνει τον ρόλο του μεσολαβητή.

III. Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα πρέπει να είναι σε θέση:

- να επεξηγούν την εξέλιξη, τη λογική και το ρόλο των ΠΔΒ ως φορέων ανάπτυξης και καινοτομίας σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο στην Ευρώπη και παγκοσμίως
- να εφαρμόζουν έννοιες που σχετίζονται με τις ΠΔΒ, ιδίως κατά την ανάλυση και την αξιολόγηση περιπτώσεων πραγματικής ζωής
- να ερμηνεύουν τα βασικά χαρακτηριστικά της οικονομίας των κλάδων του πολιτισμού και της δημιουργικότητας, των σημαντικών προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι βιομηχανίες, όπως η τεχνολογική, η νομική και η οικονομική, και των πολιτικών που υιοθετούνται για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων
- να αναπτύσσουν επιχειρηματικά μοντέλα για δημιουργικά επιχειρηματικά εγχειρήματα, συμπεριλαμβανομένου του στρατηγικού σχεδιασμού για πρωτοβουλίες επιχειρηματικότητας, καινοτόμων μεθόδων για τη δημιουργία κεφαλαίων, τη διαχείριση των ενδιαφερόμενων μερών και την ανάπτυξη εταιρικών σχέσεων, τις δομές διακυβέρνησης των δημιουργικών επιχειρήσεων κ.λπ.
- να κατανοούν και εξηγούν τη διαδικασία καινοτομίας στις ΠΔΒ ως ανοικτή, διαδραστική, συνεργατική και διεπιστημονική διαδικασία
- να εντοπίζουν νέες ευκαιρίες στο πλαίσιο κοινωνικών και επιχειρηματικών προβλημάτων και αναπτύσσουν επιχειρηματικές λύσεις, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα πηγές εσόδων που επιτυγχάνουν οικονομική βιωσιμότητα
- να αιτιολογούν την ανάγκη να επιδεικνύουν οι επιχειρήσεις λογοδοσία, μετρώντας τακτικά την απόδοση και τον αντίκτυπο

Επιπλέον, το μάθημα ενθαρρύνει την εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Πλαισίου *Ικανοτήτων για την Επιχειρηματικότητα (EntreComp)*¹. Οι ικανότητες παρουσιάζονται ανά τομέα και με αναφορά στο κατά πόσον βελτιώνονται (όταν αναπτύσσονται αποτελεσματικά εντός του πεδίου των περιεχομένων που προβλέπονται για τον κύκλο μαθημάτων) ή/και αξιολογούνται (όταν υπόκεινται σε αξιολόγηση), και όσον αφορά τις δύο μονάδες περιεχομένου που προτείνονται στο πλαίσιο αυτού του κύκλου μαθημάτων - Ενότητα 1: Κατανόηση της επιχειρηματικότητας στους ΠΔΒ και στη Ενότητα 2: Επιχειρηματική πρακτική - Μοντελοποίηση μιας ΠΔΒ επιχείρησης - οι οποίες αναλύονται περαιτέρω στο τμήμα IV του παρόντος αναλυτικού προγράμματος.

¹ <http://europa.eu/!kR69Tb>

Πεδίο ικανοτήτων	Ικανότητα	Σύντομη περιγραφή	Ενότητα 1		Ενότητα 2	
			Βελτιω μένη	Αξιολόγησ η	Βελτιω μένη	Αξιολόγ ηση
Ιδέες και ευκαιρίες	1.1 Εντοπισμός ευκαιριών	Χρησιμοποιήστε τη φαντασία και τις ικανότητές σας για να εντοπίσετε ευκαιρίες για τη δημιουργία αξίας	✓	✓		
	1.2. Δημιουργικότητα	Ανάπτυξη δημιουργικών και χρήσιμων ιδεών	✓	✓		
	1.3. Όραμα	Εργαστείτε προς την κατεύθυνση του οράματός σας για το μέλλον				
	1.4. Αξιολόγηση ιδεών	Αξιοποιήστε στο έπακρο τις ιδέες και τις ευκαιρίες	✓	✓	✓	✓
	1.5. Δεοντολογική και βιώσιμη σκέψη	Αξιολόγηση των συνεπειών και του αντικτύπου των ιδεών, των ευκαιριών και των δράσεων	✓	✓		
Πόροι	2.1 Αυτοεπίγνωση και αυτοαποτελεσματικότητα	Πίστεψε στον εαυτό σου και συνέχισε να αναπτύσσεσαι				
	2.2 Κίνητρα και επιμονή	Παραμείνετε συγκεντρωμένοι και μην τα παρατάτε				
	2.3 Κινητοποίηση των πόρων	Συγκεντρώστε και διαχειριστείτε τους πόρους που χρειάζεστε	✓	✓	✓	✓
	2.4 Χρηματοοικονομική και οικονομική γνώση	Ανάπτυξη χρηματοοικονομικής τεχνογνωσίας			✓	✓
	2.5. Κινητοποίηση άλλων	Εμπνεύστε, ενθαρρύνετε και φέρτε άλλους στο σκάφος			✓	✓
Σε δράση	3.1 Ανάλυση πρωτοβουλίας	Κάν' το.				
	3.2 Σχεδιασμός και διαχείριση	Ιεράρχηση, οργάνωση και παρακολούθηση			✓	✓
	3.3 Αντιμετώπιση της αβεβαιότητας, της ασάφειας και του κινδύνου	Λήψη αποφάσεων σχετικά με την αβεβαιότητα, την ασάφεια και τον κίνδυνο			✓	✓
	3.4 Συνεργασία με άλλους	Ομαδοποίηση, συνεργασία και δίκτυο	✓	✓	✓	✓
	3.5 Μάθηση μέσω της εμπειρίας	Μάθετε κάνοντας			✓	✓

IV. Περιεχόμενο του μαθήματος

Το περιεχόμενο του μαθήματος αναφέρεται στις ακόλουθες βασικές θεωρήσεις και λογικές των ΠΔΒ:

- Η αμοιβαία κατανόηση και κατανόηση μεταξύ της καλλιτεχνικής δημιουργικότητας και της οικονομίας/διαχείρισης, για τη σκοπιμότητα και την οικονομική βιωσιμότητα ενός προϊόντος/έργου ΠΔΒ είναι απαραίτητη. Οι επαγγελματίες και των δύο τύπων προφίλ πρέπει να γνωρίζουν την ανάγκη ανάπτυξης και απασχόλησης δεξιοτήτων για ομαδική εργασία και συνεργασία.
- Η ανάπτυξη της δημιουργικής διαδικασίας διαφέρει από τη μεταβίβασή της σε τρίτους, επομένως κάθε συμμετέχων στο μάθημα πρέπει να αποκτήσει επιχειρηματική πειθαρχία (για να δει αν μπορεί να εφαρμοστεί με τη μορφή διαγραμμάτων που αφορούν κάθε καλλιτεχνική πειθαρχία).
- Το βασικό χαρακτηριστικό της δημιουργικής οικονομίας είναι η μετατροπή της καλλιτεχνικής αξίας σε οικονομική αξία, ως εκ τούτου, όλα τα χαρακτηριστικά που δίνουν αξία σε ένα καλλιτεχνικό προϊόν θα πρέπει να αποτιμηθούν ως οικονομικές αξίες (δημιουργώντας έτσι επιχειρήσεις): η μοναδικότητα, η μη τυποποίηση ως αδυναμία αναπαραγωγής, η τεχνολογική διαδικασία, η αναγνώριση, τα πνευματικά δικαιώματα κ.λπ., δηλαδή η κατανόηση του καλλιτεχνικού προϊόντος σε σχέση με την αγορά είναι ουσιώδης.
- Η δημιουργικότητα θα πρέπει να είναι το κύριο εργαλείο και ικανότητα για εργασία στο πλαίσιο των ΠΔΒ. Συνήθως εκλαμβάνεται ως φυσική ικανότητα, η ατομική δημιουργικότητα που χρησιμοποιείται στην ομαδική εργασία μπορεί να επιταχύνει τον εξελικτικό ρυθμό των ιδεών μέσα σε μια ομάδα όταν χρησιμοποιείται στην ομαδική εργασία βάσει έργου. Κατά τη διάρκεια έργων ΠΔΒ, κάθε είδος δημιουργικότητας θα μπορούσε να είναι η ειδοποιός διαφορά στην προστιθέμενη αξία και στην ικανότητα σε μια ανταγωνιστική αγορά - σκέψη εκτός τετριμμένων (thinking outside the box), αποφυγή των κλισέ, μόνιμη προσαρμογή στη σύγχρονη πραγματικότητα - ανεξαρτήτως της φύσης των έργων είτε αυτή είναι πολιτισμική, οικονομική ή τεχνολογική.
- Στο πλαίσιο μιας ομάδας έργου ΠΔΒ, όλα τα μέλη είναι/πρέπει να είναι δημιουργικά, αν και μόνο αυτά με καλλιτεχνικό υπόβαθρο (A & H) είναι δημιουργοί, από την άποψη των επαγγελματικών δεξιοτήτων στην τεχνολογία καλλιτεχνικής μεταφοράς. Οι δημιουργοί υποκινούνται από το σύγχρονο πολιτιστικό και δημιουργικό πλαίσιο, από την έκθεση των ΜΜΕ στο τελικό προϊόν των έργων και προφανώς από τα οικονομικά οφέλη των ΠΔΒ δραστηριοτήτων. Η σκοπιμότητα, η οικονομική βιωσιμότητα και η πιθανή επιτυχία του προϊόντος της ομάδας ΠΔΒ μπορούν να εξασφαλιστούν ή να αξιολογηθούν θετικά μόνο μέσω της οικονομικής και διαχειριστικής εμπειρογνομosύνης που παρέχουν τα μέλη της

ομάδας με οικονομικό υπόβαθρο. Το πολιτιστικό πλαίσιο πρέπει οπωσδήποτε να αξιολογείται συνεχώς από κοινού στο πλαίσιο της ομάδας, τόσο από τους καλλιτέχνες όσο και από τους ειδικούς ΠΔΒ στους τομείς της οικονομίας/της διοίκησης. Είναι επίσης απαραίτητο να υπάρχει ένα ορισμένο επίπεδο κατανόησης εντός της ομάδας ΠΔΒ - η πρόσβαση σε άλλη καλλιτεχνική δημιουργικότητα έναντι οικονομικής σκοπιμότητας- και πρέπει πάντα να επιτυγχάνεται ισορροπία για τη διαρκή ανάπτυξη του έργου.

- Οι κύριοι παράγοντες συνήθως δηλώνουν πολιτιστικές πολιτικές που επηρεάζονται από την καθυστέρηση, το πρωτοχρονικό και τον αντιδραστικό παραδοσιακό χαρακτήρα. Ωστόσο, υπάρχουν ορισμένες εξαιρέσεις: πολιτιστικά ιδρύματα που χρηματοδοτούνται έργα ΠΔΒ μέσω διαγωνισμών, ιδιωτικοί φορείς με σύγχρονα οράματα σχετικά με τις ΠΔΒ, νέες γκαλερί, πολιτιστικά/καλλιτεχνικά κέντρα, ανεξάρτητες γκαλερί, ιδιωτικές επιχειρήσεις ως πολιτιστικοί φορείς/μη κυβερνητικοί οργανισμοί, τοπικές αρχές που ενδιαφέρονται για νέα πολιτιστικά οράματα για τις πόλεις/περιφέρειές τους. Οι παράγοντες στις πολιτιστικές πολιτικές είναι είτε συμβατικοί (κρατικοί, θεσμικά ή χρηματοδοτούμενοι) είτε εναλλακτικοί (ανεξάρτητες/νέες γκαλερί, ιδιωτικά αρχιτεκτονικά/σχεδιαστικά γραφεία, ανεξάρτητα πολιτιστικά φεστιβάλ, μέσα ενημέρωσης, γκαλερί, κινηματογράφος, design, πολυμέσα κ.λπ.).
- Το Τεστ της Πραγματικότητας - ακόμη και πριν από την πανδημία, ήταν προφανές ότι η χρηματοδότηση των ΠΔΒ συνδέεται όλο και περισσότερο με ορισμένα σημαντικά θέματα - αφορά τη βελτίωση της ποιότητας ζωής, ιδίως εντός του αστικού περιβάλλοντος, της οικολογίας, της ανακύκλωσης, της συμμετοχής για την εξεύρεση λύσεων για κοινωνικά προβλήματα, τη διατήρηση και την αποκατάσταση της πολιτιστικής κληρονομιάς. Η τέχνη για χάρη της τέχνης δεν αποτελεί πλέον επιλογή για δημόσια χρηματοδότηση. Η έκθεση στα μέσα ενημέρωσης είναι απαραίτητη για κάθε δραστηριότητα/έργο ΠΔΒ, όπως κοινωνικές πλατφόρμες, το World Wide Web, δημοσιεύσεις στο διαδίκτυο, κλπ.
- Συμμετοχή σε κοινωνικές δραστηριότητες της εκπαίδευσης - όπως δημιουργικά εργαστήρια, δημιουργική εκπαίδευση νέων. Ακόμη και σε ένα τεχνολογικό περιβάλλον, μια οικονομική επιλογή για προστιθέμενη αξία είναι η δημιουργικότητα, η πρωτοτυπία, η καλλιτεχνική δημιουργία που εισάγεται στο πλαίσιο της παραγωγικής διαδικασίας και του τελικού προϊόντος.

Τα περιεχόμενα του μαθήματος χωρίζονται σε δύο μεγάλες θεματικές ενότητες, με συγκεκριμένους στόχους μάθησης και μαθησιακά αποτελέσματα η κάθε μία.

Ενότητα 1: Κατανόηση της επιχειρηματικότητας στις ΠΔΒ

(Εννοιες και επισκόπηση πολιτικής)

Ειδικός στόχος μάθησης

- Να δοθεί η δυνατότητα στους φοιτητές να κατανοήσουν τη σύνδεση των ΠΔΒ με την καινοτομία και τις δυνατότητες κοινωνικής καινοτομίας, εστιάζοντας παράλληλα σε προσεγγίσεις ανοικτής επιστήμης, ρυθμιστικά και δεοντολογικά ζητήματα, καθώς και τις σχετικές καινοτόμες, συμμετοχικές και διεπιστημονικές προσεγγίσεις εργασίας στις ΠΔΒ.

Συγκεκριμένα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

Επιπλέον των γενικών στόχων του μαθήματος, η Ενότητα 1 θα επιτρέψει στους φοιτητές να

- κατανοούν τις ΠΔΒ και τη θέση τους στην κοινωνία και την οικονομία·
- διακρίνουν τους τύπους έργων ΠΔΒ·
- διακρίνουν τους ρόλους στις ομάδες ΠΔΒ και στα κανάλια επικοινωνίας·
- ερμηνεύουν τη δεοντολογία που σχετίζεται με τις εργασίες και τα προϊόντα των ΠΔΒ·
- διακρίνουν τους βασικούς παράγοντες που σχετίζονται με τις πολιτιστικές πολιτικές·
- προσδιορίζουν τις οικονομικές επιπτώσεις των πολιτιστικών πολιτικών·
- ερμηνεύουν τα θέματα που αφορούν την πνευματική ιδιοκτησία στις ΠΔΒ·
- αναλύουν τη σημασία των νέων τεχνικών ψηφιακής μεταφοράς και της σύγχρονης τεχνολογίας για προϊόντα, έργα, δραστηριότητες ΠΔΒ·
- προωθούν τις δραστηριότητες, τα προϊόντα και τα έργα των ΠΔΒ μέσω δωρεάν (κόστος και χρήση) διαύλων επικοινωνίας.

Θέματα

Θέμα 1.1. Κατανόηση των ΠΔΒ. Διατομεακές συνεργασίες.

(αναφορά στην καλλιτεχνική έρευνα, το πολιτιστικό πλαίσιο, τις πολιτιστικές τάσεις στις καλές τέχνες/παραστατικές τέχνες, τεχνικές και τεχνολογίες, μη συμβατικά υλικά κ.λπ.)

Θέμα 1.2. Δημιουργικότητα, καινοτομία και πολιτιστικό περιεχόμενο. Λογοδοσία και δεοντολογική συμπεριφορά

(αναφορά στην κοινωνική αξία και την κοινωνική επιχειρηματικότητα, ανοικτή επιστήμη)

Θέμα 1.3. Πολιτιστικές πολιτικές και θεσμικά όργανα. Πνευματική Ιδιοκτησία.

Θέμα 1.4. Νέα μέσα, δημιουργικές τεχνολογίες και ψηφιακό περιβάλλον.

Ενότητα 2: Επιχειρηματική πρακτική – Μοντελοποίηση μιας επιχείρησης ΠΔΒ

(Συγκέντρωση μέσω των διαφόρων βημάτων για την ανάπτυξη επιχειρηματικού σχεδίου)

Ειδικός μαθησιακός στόχος:

- Να δοθεί η δυνατότητα στους φοιτητές να κατανοήσουν την ειδική φύση των δραστηριοτήτων των ΠΔΒ και των συναφών διαχειριστικών προδιαγραφών που μπορούν να τις καταστήσουν βιώσιμες ως οικονομικές δραστηριότητες, εστιάζοντας παράλληλα στη συνεργασία, τη συνδημιουργία και τη διεπιστημονικότητα, και χρησιμοποιώντας τον επιχειρηματικό σχεδιασμό ως παιδαγωγικό εργαλείο.

Συγκεκριμένα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

Επιπλέον των γενικών μαθησιακών στόχων, η Ενότητα 2 θα επιτρέψει στους φοιτητές να

- δημιουργούν ή/και προσδιορίζουν επιχειρηματικής ιδέας στις ΠΔΒ·
- χρησιμοποιούνται κατάλληλα δεδομένα, θεωρίες και έννοιες από διαφορετικούς τομείς/τομείς γνώσης για την εξεύρεση λύσεων σε επιχειρηματικά προβλήματα.
- διακρίνουν τις σχέσεις μεταξύ των διαφόρων συνιστωσών της επιχείρησης και του περιβάλλοντός της·
- επιλέγουν τους σχετικούς υλικούς, μη υλικούς και ψηφιακούς πόρους που απαιτούνται για να μετατραπούν οι ιδέες σε δράση.
- σχεδιάζουν δραστηριότητες δημιουργίας αξίας που μπορούν να είναι οικονομικά βιώσιμες με την πάροδο του χρόνου.
- εργάζονται με μοντέλα κλίμακας, τεχνουργήματα και έργα σε εξέλιξη μέσω της έκθεσης σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης/πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης και διάφορες τοποθεσίες (μπορεί επίσης να περιλαμβάνονται δοκιμές κλιμακούμενων ή πραγματικού μεγέθους μοντέλα σε αστικά ή άλλα περιβάλλοντα·
- συνεργάζονται για την ανάπτυξη επιχειρηματικών ιδεών για τα ΠΔΒ, ιδίως με καλλιτέχνες και επαγγελματίες του πολιτισμού.
- τεκμηριώνουν διεξοδικά τις καλλιτεχνικές δραστηριότητες ως μέρος της καλλιτεχνικής ερευνητικής διαδικασίας και συλλέγει δεδομένα ως πειράματα ανοικτής επιστήμης.

Θέματα

Θέμα 2.1: Σχεδιασμός επιχείρησης για τις ΠΔΒ: προετοιμασία επιχειρηματικού σχεδίου και παρουσίαση επιχειρηματικών ιδεών

Θέμα 2.2: Προς την αξία: Οικονομική, Αγορά και Πολιτιστικός απολογισμός των προϊόντων και των υπηρεσιών στις ΠΔΒ

Θέμα 2.3: Αγορά, ανταγωνισμός, κατανάλωση και εμπορική προώθηση στις ΠΔΒ

Θέμα 2.4: Επιχειρηματικό σύστημα, μοντέλα, συμπράξεις

(Εκκολαπτήρια, συμπλέγματα και δημιουργικές συμπράξεις σε κοινοτικό και περιφερειακό επίπεδο)

Θέμα 2.5: Διαχείριση ομάδων και διαχείριση αλλαγών στις ΠΔΒ

(Ιδιαιτερότητες της πολιτιστικής και δημιουργικής ομάδας. Ομοιότητες και διαφορές για κάθε χώρα εταίρο, που αντιπροσωπεύεται στο σχέδιο)

Θέμα 2.6: Χρηματοδότηση. Ευκαιρίες και κίνδυνοι

V. Φόρτος εργασίας, δομή τάξης και αναγνώσεις

	Λειτουργική Ενότητα/ θέμα	Αριθμός ωρών	
		Στην τάξη	Ανεξάρτητη/ αυτοδιδασκαλία, συμπεριλαμβανομένων αναθέσεων, μελετών περιπτώσεων, έρευνας, αναγνώσεων, εργασιών βίντεο, παιχνιδιών κ.λπ.
E1	Ενότητα 1: Κατανόηση της επιχειρηματικότητας στις ΠΔΒ		
	T1.1. Κατανόηση των ΠΔΒ. Διατομεακές συνεργασίες.	1	12
	T1.2. Δημιουργικότητα, καινοτομία και πολιτιστικό περιεχόμενο. Λογοδοσία και δεοντολογική συμπεριφορά	1	
	T1.3. Πολιτιστικές πολιτικές και θεσμικά όργανα. Πνευματική ιδιοκτησία	1	
	T1.4. Νέα μέσα, δημιουργικές τεχνολογίες και ψηφιακό περιβάλλον.	1	
E2	Ενότητα 2: Επιχειρηματική πρακτική – Μοντελοποίηση μιας επιχείρησης ΠΔΒ		
	T2.1: Σχεδιασμός επιχείρησης για τους ΠΔΒ: προετοιμασία επιχειρηματικού σχεδίου και παρουσίαση επιχειρηματικών ιδεών	1	18
	T2.2: Προς την τιμή: Οικονομική, εμπορική και πολιτιστική αποτίμηση των προϊόντων και υπηρεσιών των ΠΔΒ.	1	
	T2.3: Αγορά, ανταγωνισμός, κατανάλωση και εμπορική προώθηση σε ΠΔΒ	1	
	T2.4: Επιχειρηματικά μοντέλα, συστήματα και εταιρικές σχέσεις	1	
	T2.5: Διαχείριση: ομάδα και αλλαγή διαχείρισης στα ΠΔΒ	1	
	T2.6: Χρηματοδότηση. Ευκαιρίες και κίνδυνοι	1	

Λεπτομερής περιγραφή

Ενότητα 1: Κατανόηση της επιχειρηματικότητας στις ΠΔΒ

Θέμα 1.1. Κατανόηση των ΠΔΒ. Διατομεακές συνεργασίες.

Το θέμα παρουσιάζει την ουσία των κλάδων του πολιτισμού και της δημιουργικότητας καθώς και τις ιδιαιτερότητές τους ως ένας ταχέως αναπτυσσόμενος τομέας οικονομικής δραστηριότητας που προωθεί την οικονομική ανάπτυξη, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τα έσοδα από εξαγωγές, προωθώντας παράλληλα την κοινωνική ένταξη, την πολιτιστική πολυμορφία και την ανθρώπινη ανάπτυξη, ιδίως σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στην ερμηνεία των ΠΔΒ ως διεπιστημονικοί τομείς με υψηλό δυναμικό απορρόφησης γνώσεων, οι οποίοι ωστόσο ευημερούν στους τοπικούς πόρους και κληρονομιά.

Θέμα 1.2. Δημιουργικότητα, καινοτομία και πολιτιστικό περιεχόμενο. Λογοδοσία και δεοντολογική συμπεριφορά.

Στο πλαίσιο αυτού του θέματος, συζητείται η φύση της δημιουργικής διαδικασίας, καθώς και η δημιουργία και διαχείριση δημιουργικών ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των ρόλων σε δημιουργικές ομάδες. Στο πλαίσιο αυτού του θέματος, παρουσιάζονται και συζητούνται είδη ομάδων για διάφορους τομείς των ΠΔΒ (παραγωγή ταινιών, παιχνίδια, παραγωγή εκδηλώσεων κ.λπ.), συμπεριλαμβανομένης μιας παρουσίασης συγκεκριμένων επαγγελματιών που δημιουργούν τον ιστό μιας ομάδας ΠΔΒ. Επιπλέον, θα συζητηθούν είδη έργων ΠΔΒ, με σκοπό να γίνει διάκριση μεταξύ καλλιτεχνικών, τεχνικών και διευθυντικών ρόλων στα εν λόγω έργα.

Επίσης, δίνεται προσοχή στη λογοδοσία και τη δεοντολογική συμπεριφορά τόσο όσον αφορά τα νομικά πλαίσια όσο και τους άγραφους κανόνες εργασίας στον τομέα. Εξετάζονται επίσης μέθοδοι για την προώθηση της καινοτομίας στον τομέα του πολιτισμού. Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στη λογοδοσία και τη δεοντολογική συμπεριφορά όσον αφορά την προστασία προσωπικών δεδομένων (GDPR), την εταιρική κοινωνική ευθύνη (ΕΚΕ), την ηθική ηγεσία, τα ανθρώπινα δικαιώματα καθώς και τα δικαιώματα και υποχρεώσεις των εργαζομένων.

Θέμα 1.3. Πολιτιστικές πολιτικές και θεσμικά όργανα. Πνευματική Ιδιοκτησία.

Το θέμα έχει ως στόχο την παροχή πληροφοριών για τις πολιτιστικές πολιτικές, τις θεσμικές, διοικητικές και λειτουργικές πτυχές των πολιτιστικών πολιτικών, καθώς και τους στόχους και το κοινωνικό υπόβαθρο που επηρεάζουν τις πολιτιστικές πολιτικές. Ποιοι είναι οι ενδιαφερόμενοι φορείς που δημιουργούν πολιτιστικές πολιτικές και ποιοι είναι οι ενδιαφερόμενοι φορείς που αφορούν οι πολιτιστικές πολιτικές; Κανάλια για την πραγματοποίηση αλλαγών. Οικονομικές επιπτώσεις των πολιτιστικών πολιτικών.

Στο πλαίσιο αυτού του θέματος, θα δοθούν πληροφορίες για το θέμα της πνευματικής ιδιοκτησίας στις ΠΔΒ. Τα θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας στις ΠΔΒ θα αντιμετωπιστούν μέσω παραδειγμάτων που αφορούν σχέδια, δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικά δικαιώματα (για ερμηνευτές, παραγωγούς και ραδιοτηλεοπτικούς φορείς).

Θέμα 1.4. Νέα μέσα, δημιουργικές τεχνολογίες και ψηφιακό περιβάλλον.

Το θέμα περιγράφει τις βασικές έννοιες των νέων μέσων και των δημιουργικών τεχνολογιών, τους κύριους διαύλους και τις μορφές παράδοσης, καθώς και την πιθανή πρόσβαση των ΠΔΒ στην αγορά.

Οι δημιουργικές τεχνολογίες είναι ζωτικής σημασίας για το σύγχρονο ΠΔΒ, όποια και αν είναι η μορφή του τελικού προϊόντος - εικόνες, κινούμενες εικόνες, εφαρμογές smartphone, λογισμικό, κ.λπ., ή υλικό/φυσικό - αντικείμενο, προϊόν σχεδίασης, έργο τέχνης. Η σάρωση 3D και η εκτύπωση 3D είναι η νέα κανονική, καθώς μπορούν πάντα να καλύψουν το κενό μεταξύ τεχνουργήματος, αντικειμένου και δεδομένων, μορφοποίησης πληροφοριών, ιδίως στο πλαίσιο οικονομικής/επιχειρησιακής σκοπιμότητας. Οτιδήποτε θα μπορούσε να μετατραπεί σε ένα σώμα δεδομένων με άμεση πρόσβαση σε οποιοδήποτε κανάλι πολυμέσων και συνήθως αυτό συνοδεύει και διπλασιάζει ακόμη και την αναλογική μορφή παράδοσης.

Στις σύγχρονες εικαστικές τέχνες, σχεδόν τα πάντα συμβαίνουν στο ψηφιακό περιβάλλον (για να μην αναφέρουμε τον πανδημικό περιορισμό, ο οποίος απλώς ενίσχυσε αυτή την κατάσταση). Η φυσική συλλογή και τα έργα εξακολουθούν να υπάρχουν, αλλά σχεδόν το 90% των πληροφοριών/δεδομένων παράγονται και κυκλοφορούν σε κάποιο είδος ψηφιακών μέσων. Μια περιπτωσιολογική μελέτη - ένα γλυπτό ή οποιοδήποτε άλλο προϊόν τεχνουργήματος/σχεδιασμού θα μπορούσε να πωληθεί και να αποσταλεί μέσω Διαδικτύου στην άλλη πλευρά του κόσμου, όπου εκτυπώνεται 3D σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές του - πρόκειται για παράδοση διπλής μορφής.

Ενότητα 2: Επιχειρηματική πρακτική - Μοντελοποίηση μιας επιχείρησης ΠΔΒ

Θέμα 2.1: Σχεδιασμός επιχείρησης για τις ΠΔΒ: προετοιμασία επιχειρηματικού σχεδίου και παρουσίαση επιχειρηματικών ιδεών.

Το θέμα αυτό εισάγει την έννοια του επιχειρηματικού σχεδίου ως οδικού χάρτη που περιγράφει συστηματικά μια επιχείρηση, περιγράφει λεπτομερώς τους επιχειρησιακούς και οικονομικούς στόχους της επιχείρησης, καθορίζει τη βιωσιμότητα μιας επιχειρηματικής ιδέας και καθοδηγεί τη λήψη αποφάσεων. Δεδομένης της σημασίας του επιχειρηματικού σχεδίου κατά την έναρξη μιας επιχείρησης, το οποίο είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχία μιας επιχείρησης σε οποιονδήποτε τομέα δραστηριότητας και, επομένως, έτσι και στις ΠΔΒ, δίδεται ιδιαίτερη προσοχή στο περιεχόμενο/τα βασικά τμήματα του επιχειρηματικού σχεδίου: προϊόντα και υπηρεσίες (πρόταση αξίας, βασικές δραστηριότητες, πόροι), διαχείριση και έλεγχο, συμπράξεις, ανάλυση αγοράς, στρατηγική μάρκετινγκ και χρηματοοικονομικό προγραμματισμό (προβλεπόμενο εισόδημα και κόστος, ανάγκες χρηματοδότησης). Λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές τεχνικές επικοινωνίας σε επιχειρηματικά πλαίσια, προσεγγίζεται ο ρόλος της δημιουργίας μιας επιχειρηματικής ιδέας. Στους φοιτητές παρέχονται σχετικές συμβουλές και ειδικές οδηγίες/συμβουλές σχετικά με τον τρόπο προετοιμασίας και παροχής ενός χώρου για δυνητικούς επενδυτές.

Θέμα 2.2: Προς την αξία: Οικονομική, εμπορική και πολιτιστική αποτίμηση των προϊόντων και υπηρεσιών των ΠΔΒ.

Το θέμα εξετάζει τις σύγχρονες προκλήσεις μιας προσέγγισης με βάση την αξία για τον σχεδιασμό προϊόντων και υπηρεσιών στις ΠΔΒ. Τα θεωρητικά θεμελιώδη στοιχεία που σχετίζονται με τη δημιουργία αξίας αντιμετωπίζονται και το ειδικό περιεχόμενο αυτού του θέματος συμβάλλει στην καλύτερη κατανόηση των διαφορών μεταξύ πολιτιστικής αξίας και οικονομικής αξίας ως κοινωνικά κατασκευασμένα μέτρα. Λόγω της οικονομικής αξίας, διερευνάται το μοντέλο που βασίζεται στην αγορά, λαμβάνοντας υπόψη τα συστήματα ζήτησης, τις τιμές και την προθυμία πληρωμής στο συγκεκριμένο πλαίσιο της συμπεριφοράς της αγοράς εντός των ΠΔΒ. Από επιχειρηματική άποψη, οι φοιτητές προσανατολίζονται σε μια πιο αποτελεσματική αιτιολόγηση του σχεδιασμού ή του εκ νέου σχεδιασμού προϊόντων ή υπηρεσιών, λαμβάνοντας υπόψη την προσφορά και τη ζήτηση στην αγορά των ΠΔΒ.

Θέμα 2.3: Αγορά, ανταγωνισμός, κατανάλωση και εμπορική προώθηση σε ΠΔΒ.

Στο πλαίσιο αυτό, εξετάζεται η σημασία της ανάπτυξης αποτελεσματικών ανταγωνιστικών στρατηγικών στο επιχειρηματικό πλαίσιο των ΠΔΒ. Εξετάζονται συναφή θέματα, όπως ο ορισμός των αγορών-στόχων, η απόκτηση πελατών και η κοινοποίηση της επιχειρηματικής πρότασης ως μέσου καθορισμού ενός ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος της επιχείρησης σε σχέση με τους ανταγωνιστές. Οι φοιτητές ενθαρρύνονται επίσης να συζητήσουν και να σκεφτούν τη δημιουργία μιας πελατειακής βάσης και ενός ανταγωνισμού στα ΠΔΒ, μαζί με τα δυνατά και αδύνατα σημεία τους, ώστε να είναι σε θέση να σκιαγραφήσουν συγκεκριμένες και επιζήμιες στρατηγικές μάρκετινγκ και πωλήσεων. Παρέχεται μια επισκόπηση της διαχείρισης της εμπορικής επωνυμίας, η οποία βασίζεται σε απτές και άυλες αξίες της εμπορικής επωνυμίας, και στην εφαρμογή των στρατηγικών εμπορικής προσαρμογής στις ΠΔΒ, ενισχυμένων από αναδυόμενες τεχνολογίες και στρατηγικές επικοινωνίας, όπως η αφήγηση ιστοριών. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις δυνατότητες του Digital Marketing να επιτύχει μια παγκόσμια αγορά με πιο οικονομικό και μετρήσιμο τρόπο, να αναπτύξει αμφίδρομη επικοινωνία με το κοινό των ΠΔΒ και να αυξήσει την ευαισθητοποίηση του εμπορικού σήματος.

Θέμα 2.4: Επιχειρηματικά μοντέλα, συστήματα και εταιρικές σχέσεις.

Το επιχειρηματικό μοντέλο περιγράφει τη λογική του τρόπου με τον οποίο μια επιχείρηση δημιουργεί, παραδίδει και καταγράφει την αξία (Osterwalder και Pigneur, 2009). Το επιχειρηματικό σύστημα καθορίζει το σχέδιο για την επιτυχή λειτουργία μιας επιχείρησης, ενσωματώνοντας τα προϊόντα και τις υπηρεσίες, τους στοχευμένους πελάτες και του κοινού, τις πηγές εσόδων και τις λεπτομέρειες χρηματοδότησης. Παρέχει το πλαίσιο για τις δραστηριότητες μιας επιχείρησης. Στις ΠΔΒ τόσο τα επιχειρηματικά μοντέλα όσο και τα επιχειρηματικά συστήματα είναι ειδικά, καθώς η μεγάλη πλειονότητα αυτών βασίστηκε μέχρι πρόσφατα στη δημόσια χρηματοδότηση και τη χρηματοδότηση χορηγών (δηλαδή φιλανθρωπία), η οποία τείνει να μειώνεται μετά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση του 2008 (και πιθανότατα θα μειωθεί ακόμη πιο δραματικά κατά την περίοδο μετά την πανδημία μετά το 2021). Οι ΠΔΒ έχουν ήδη

δοκιμάσει νέες προσεγγίσεις και επιχειρηματικά μοντέλα και η διαδικασία πρόκειται να εξελιχθεί. Σε αυτό το θέμα, θα επανεξετάσουμε τα παραδοσιακά επιχειρηματικά μοντέλα από την οπτική γωνία των ΠΔΒ και θα δώσουμε ιδιαίτερη προσοχή σε εκείνα που δημιουργούνται στους ΠΔΒ, όπως δημιουργικούς κόμβους, συνεργασία, χρηματοδότηση του πλήθους/συγκέντρωση του πλήθους κ.λπ. Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί επίσης στις εταιρικές σχέσεις και στην κοινοτική συνεργασία, στις κοινωνικές, χωρίς αποκλεισμούς και καινοτόμες πτυχές των ΠΔΒ, καθώς και στις διατομεακές συνεργασίες.

Θέμα 2.5: Διαχείριση: ομάδα και αλλαγή διαχείρισης στις ΠΔΒ.

Το θέμα αυτό θα παρέχει γενική επισκόπηση της διαδικασίας διαχείρισης σε μια επιχείρηση, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις ιδιαιτερότητες των επιχειρήσεων στα ΠΔΒ. Τα κύρια στοιχεία του σχεδιασμού, της οργάνωσης, του προσωπικού, της ηγεσίας και του ελέγχου επανεξετάζονται και εξετάζονται με πρακτικά παραδείγματα. Η προσοχή εστιάζεται στη διαχείριση των ομάδων, καθώς αποτελούν τα μεγαλύτερα πλεονεκτήματα για κάθε επιχείρηση και ταυτόχρονα ένα από τα δυσκολότερα μέρη μιας επιχείρησης. Σε αυτό το πλαίσιο, η διαχείριση των συγκρούσεων και η ηγεσία συζητούνται συγκεκριμένα. Εκτός των δημόσιων εταιρειών, πολλές επιχειρήσεις των ΠΔΒ είναι είτε ατομικές επιχειρήσεις είτε πολύ μικρές, γεγονός που τις ενθαρρύνει να συνεργάζονται και να εργάζονται σε ομάδες σε βάση ad hoc και η διαχείριση ομάδων σχετίζεται με τις αντίστοιχες δεξιότητες. Κατά συνέπεια, το θέμα θα εξετάσει το ζήτημα της διαχείρισης των αλλαγών - σχετικά με την αλλαγή των ομάδων, αλλά και σχετικά με το ταχέως μεταβαλλόμενο περιβάλλον στο οποίο λειτουργούν τα ΠΔΒ όπως ορίζεται από την ψηφιοποίηση και την παγκοσμιοποίηση.

Θέμα 2.6: Χρηματοδότηση. Ευκαιρίες και κίνδυνοι.

Η οικονομική βιωσιμότητα είναι το κλειδί για κάθε επιχείρηση. Ωστόσο, η πρόσβαση στη χρηματοδότηση αποτελεί μεγαλύτερη πρόκληση για τις επιχειρήσεις και τις επιχειρήσεις στις ΠΔΒ λόγω του άυλου χαρακτήρα των περιουσιακών τους στοιχείων, των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του τομέα εμπορίας τους και της ανεπαρκούς ευαισθητοποίησης των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ως προς αυτό. Ωστόσο, οι νέες εξελίξεις στο σύγχρονο επιχειρηματικό περιβάλλον οδήγησαν σε ευκαιρίες που μπορούν να είναι ιδιαίτερα χρήσιμες για τις ΠΔΒ. Κατά συνέπεια, σε αυτό το θέμα εστιάζουμε στις κύριες τρέχουσες και μελλοντικές πηγές χρηματοδότησης για τις επιχειρήσεις ΠΔΒ, τα διάφορα είδη χρηματοδότησης που μπορούν να χρησιμοποιηθούν, καθώς και τον σχετικό επιχειρηματικό κίνδυνο. Οι νέες μορφές για τη δημιουργία χρηματοδότησης με βάση την εκκίνηση και τα έργα - όπως η συλλογική χρηματοδότηση και η χρηματοδότηση με πολλούς χορηγούς- εξετάζονται λεπτομερώς. Το θέμα εξετάζει τα διάφορα είδη χρηματοδοτικών μέσων που αφορούν το στάδιο ανάπτυξης μιας επιχείρησης, καθώς και τους κινδύνους και τις ευκαιρίες που τις συνοδεύουν. Οι σχετικοί δεσμοί γίνονται με όλα τα άλλα θέματα κατά τη διάρκεια του κύκλου μαθημάτων, ιδίως όσον αφορά τη διχοτόμηση μεταξύ αποκλειστικής εκμετάλλευσης και ελεύθερης πρόσβασης στο περιεχόμενο.

Μορφή παράδοσης

Το μάθημα βασίζεται στο πειραματικό μοντέλο μάθησης (ETL)² και η παράδοση του περιεχομένου της κατάρτισης θα ακολουθήσει τα κύρια στάδια που ορίζονται παρακάτω. Οι εκπαιδευτές προσαρμόζουν την αλληλουχία και το συνδυασμό των δραστηριοτήτων σύμφωνα με τις ιδιαιτερότητες των ομάδων εκπαιδευομένων:

Στάδιο 1. Κίνητρα (Γιατί;)

- Κινηματογραφικές ιστορίες από πραγματική εξάσκηση
- Ομαδικές συζητήσεις
- Υποκειμενικά κουίζ ακολουθούμενα από αυτοαξιολόγηση ή αξιολόγηση από ομοτίμους
- Εικονικές επιτόπιες επισκέψεις (δραστηριότητες παρατήρησης)
- Απλές ομαδικές εργασίες (σχόλια από εκπαιδευτή και ομοτίμους)

Στάδιο 2. Εξειδίκευση (Τι;)

- (Video) διάλεξη - μοντέλα, τεκμηριωμένες πληροφορίες, θεωρητικό υπόβαθρο
- Ανάγνωση (σχολικά βιβλία, περιοδικά, άρθρα, ιστοσελίδες)
- Επιδείξεις βίντεο
- Ανεξάρτητη έρευνα και εφαρμογή θεωρητικών μοντέλων (απλά ποσοτικά ή ποιοτικά ερευνητικά θέματα)
- Αντικειμενικές δοκιμασίες (κουίζ)

Στάδιο 3. Καθοδήγηση (Πώς;)

- Μελέτες περιπτώσεων
- Προβλήματα αυτοδιδασκαλίας
- Ατομικές (γραπτές ή προφορικές) εκθέσεις
- Ανακλαστικά δοκίμια
- Επίλυση προβλημάτων στους εικονικούς πίνακες συζητήσεων

Στάδιο 4. Αξιολόγηση (Αν;)

- Υποκειμενικές εξετάσεις
- Μικρά ατομικά (ή ομαδικά) ερευνητικά σχέδια
- Ομάδα ή ατομικές προσομοιώσεις ανταγωνισμού (οι φοιτητές λειτουργούν εικονικές επιχειρήσεις - ανάλυση συγκεκριμένων αγορών και στρατηγικών για την προώθηση, τον καθορισμό τιμών, τον προσδιορισμό ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων...)

² Κόλμπ, Ντέιβιντ. (1984). Πειραματική εκμάθηση: Η εμπειρία ως πηγή μάθησης και ανάπτυξης.

- Φοιτητικές παρουσιάσεις λύσεων σε πιο απαιτητικά ζητήματα (παροχή της ευκαιρίας στους εκπαιδευόμενους να επιδείξουν τις προσωπικές τους δυνάμεις και ταλέντα - ενσωμάτωση της μουσικής, των τεχνών, των τεχνικών δεξιοτήτων ή των ειδικών γνώσεων...)
- Ανταλλαγή ιδεών, ρόλοι, διαγωνισμοί, παιχνίδια

Προτεινόμενη οργάνωση δραστηριοτήτων πειραματικής τάξης

Ένα παράδειγμα θα μπορούσε να εισαχθεί μέσω μιας σύντομης κινητοποιητικής ιστορίας βίντεο, ακολουθούμενης από δύο θεματικές ερωτήσεις ή μια δραστηριότητα πειραματικού παιχνιδιού, που οδηγεί σε μια ελκυστικά οπτικοποιημένη διάλεξη (παρακίνηση στοχαστικής παρατήρησης). Μια επιπλέον μεμονωμένη εργασία ανάγνωσης μπορεί να συσχετιστεί με ένα συγκεκριμένο ερευνητικό ζήτημα για την ενθάρρυνση της αφηρημένης αντίληψης, ακολουθούμενη από συζήτηση σε μια ομάδα για μεμονωμένα αποτελέσματα ή ένα υποκειμενικό κουίζ, το οποίο μπορεί να γίνει για τη σύνοψη των βασικών σημείων και την ανάθεση μιας μεμονωμένης έκθεσης, ενός αντανακλαστικού έργου ή μιας παρουσίασης έργου δημιουργικής ομάδας ως εργασία κατ' οίκον (μέρος του ενεργού πειραματισμού). Τέλος, οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να μοιραστούν τα ευρήματά τους σε μια παρουσίαση της τάξης ή να κάνουν μια αντικειμενική δοκιμασία ως μια νέα μορφή συγκεκριμένης εμπειρίας. Η αυτοαξιολόγηση ή η ανάδραση από ομότιμους κριτές θα οδηγήσει περαιτέρω σε στοχαστική παρατήρηση, η οποία με τη σειρά της θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως εισαγωγή στο επόμενο θέμα του μαθήματος.

VI. Χαρακτηριστικά του μαθήματος

Το πρόγραμμα σπουδών έχει σχεδιαστεί ως γενικό πρόγραμμα σπουδών που μπορεί να προσαρμοστεί για την παροχή του στο πλαίσιο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για τα πανεπιστήμια και τα ιδρύματα που προσφέρουν προγράμματα πτυχίων στους ακαδημαϊκούς τομείς της τέχνης και των ανθρωπιστικών σπουδών.

Κατά συνέπεια, το σεμινάριο έχει δύο επιλογές για την παράδοση:

- ως μάθημα σε πρόγραμμα πτυχίου (bachelor), επίπεδα EQF 6
- ως κύκλος μαθημάτων σε προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών (master), επίπεδα EQF 7

Ο συνολικός φόρτος εργασίας του αναλυτικού προγράμματος στην περίπτωση αυτή είναι 60 ώρες, γεγονός που του παρέχει 2-3 μονάδες (credits) ECTS. Η δομή του μαθήματος ακολουθεί ένα γενικό πρότυπο για την παροχή μαθημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε τυπικό περιβάλλον καθοδήγησης και παρατηρείται η σχετική αναλογία μεταξύ των δραστηριοτήτων στην τάξη και των ατομικών δραστηριοτήτων μάθησης. Ωστόσο, οι δομές και το περιεχόμενο δραστηριότητας επιτρέπουν την παράδοση τόσο σε πρόσωπο με πρόσωπο όσο και σε εξ αποστάσεως μορφή.

Ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες των εθνικών πλαισίων επαγγελματικών προσόντων, μπορεί να ενσωματωθεί ως προαιρετικός κύκλος μαθημάτων για τους κύριους φορείς στους τομείς της διοίκησης, των επιχειρήσεων, του τουρισμού και της φιλοξενίας ή σε μαθήματα εκτός προγράμματος σπουδών για τους κύριους στους τομείς των μελετών πληροφοριών, των συστημάτων επιχειρηματικών πληροφοριών κ.λπ.

Οι αποκτηθείσες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες θα προετοιμάσουν τους αποφοίτους μαθημάτων για να εργαστούν σε ορισμένες από τις ακόλουθες επαγγελματικές κατηγορίες επαγγελμάτων που³ ορίζονται από την ESCO:

- **Κατηγορία 1:** Διευθυντές => 1431 Μάνατζερ αθλητικών, ψυχαγωγικών και πολιτιστικών κέντρων. 1349 Διευθυντές επαγγελματικών υπηρεσιών που δεν κατονομάζονται αλλού, όπως διευθυντές γκαλερί τέχνης, διευθυντές μουσείων κ.λπ.
- **Κατηγορία 2:** Επαγγελματίες => 262 Βιβλιοθηκάριοι, Αρχαιοφύλακες και Επιμελητές. 2431 - Επαγγελματίες της διαφήμισης και του μάρκετινγκ (συμπεριλαμβανομένων των δημιουργών πνευματικών δικαιωμάτων)
- **Κατηγορία 3:** Τεχνικοί και συνεργαζόμενοι επαγγελματίες => 3332 - Διοργανωτές συνεδρίων και εκδηλώσεων, 3339 - Πράκτορες παροχής υπηρεσιών που δεν

³ Η ESCO σημαίνει την ευρωπαϊκή πολυγλωσσική ταξινόμηση των δεξιοτήτων, των ικανοτήτων και των επαγγελμάτων. Παρέχει έναν γενικό ενιαίο κατάλογο και περιγραφές των επαγγελματικών επαγγελμάτων και δεξιοτήτων που αφορούν την αγορά εργασίας της ΕΕ και την εκπαίδευση και κατάρτιση. Η ESCO διατηρείται από τη ΓΔ Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Με συγχρηματοδότηση από το
πρόγραμμα «Erasmus+»
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

περιλαμβάνονται αλλού ταξινομημένοι (περιλαμβάνονται φορείς προώθησης, τουριστικοί μάνατζερ, υπεύθυνοι εκδηλώσεων κ.λπ.),

καθώς και σε άλλα συναφή επαγγέλματα που εμφανίζονται στις ΠΔΒ ή σε άλλους τομείς που αξιοποιούν τα αποτελέσματα και τους πόρους των ΠΔΒ.

VII. Μεθοδολογικές κατευθυντήριες γραμμές για την παράδοση/διδασκαλία

- *Προϋποθέσεις*

Το μάθημα απευθύνεται σε άτομα που επιθυμούν να εργαστούν στις ΠΔΒ ή να συμμετάσχουν σε εφαρμοσμένη έρευνα για αυτούς τους τομείς. Σκοπός του είναι να παρέχει γενικές γνώσεις για τις ΠΔΒ που βασίζονται στις βασικές γνώσεις των επιχειρήσεων και στις βασικές αρχές της οικονομικής αλληλεπίδρασης. Για το λόγο αυτό, το σεμινάριο είναι κατάλληλο για φοιτητές που έχουν ολοκληρώσει τουλάχιστον δύο εξάμηνα των σπουδών τους και εισαγωγικά μαθήματα οικονομικών, διαχείρισης, μάρκετινγκ και οικονομικών.

Επομένως, θα είναι ιδιαίτερα χρήσιμη για φοιτητές με μικρό ή αμελητέο ιστορικό στις ΠΔΒ. Ωστόσο, οι φοιτητές με πιο ουσιαστικές γνώσεις επί του θέματος μπορούν επίσης να επωφεληθούν από την πορεία επεκτείνοντας το εύρος και το βάθος της κατανόησής τους για τον ρόλο των επιχειρήσεων στην κοινωνία και τα διοικητικά διλήμματα που εμπλέκονται στον συνδυασμό των κερδοσκοπικών δραστηριοτήτων με δραστηριότητες που αποσκοπούν στη δημιουργία πολιτιστικής αξίας και έχουν κοινωνικό αντίκτυπο. Για τη δεύτερη κατηγορία χρηστών, οι πρόσθετες ενδείξεις έχουν ιδιαίτερη αξία.

Το βάρος των διαφορών αντικειμένων/θεμάτων στο πρόγραμμα σπουδών μπορεί να αλλάξει προκειμένου να προσαρμοστεί στις ανάγκες των μαθητών και το περιεχόμενο μπορεί να διευρυνθεί για να συμπεριλάβει πρόσθετες ή πιο λεπτομερείς πληροφορίες σε περίπτωση που το πρόγραμμα διδασκαλίας διδάσκεται στα προγράμματα ΜΑ.

- *Εκπαίδευση, απαιτούμενη ανάγνωση και συμμετοχή στην τάξη*

Η διδασκαλία πρέπει γενικά να συμμορφώνεται με την κυρίαρχη παιδαγωγική κουλτούρα στο εκπαιδευτικό ίδρυμα που προσφέρει το μάθημα. Ωστόσο, οι χρήστες θα πρέπει να σημειώσουν ότι αυτό το πρόγραμμα σπουδών έχει σχεδιαστεί ιδίως με σκοπό τη διευκόλυνση της πειραματικής μάθησης, δηλαδή οι διαλέξεις περιορίζονται στο ελάχιστο και η τάξη θα πρέπει να βασίζεται σε τεχνικές ενεργητικής μάθησης.

Σκοπός των τάξεων είναι να ενθαρρύνουν τη συζήτηση για τα θέματα που καλύπτονται, καθώς και την ανταλλαγή απόψεων και πρόσθετων πληροφοριών. Παρέχονται πρόσθετες ενδείξεις για πιο προχωρημένους φοιτητές/ασκούμενους, για μελλοντική αναφορά ή για φοιτητές/ασκούμενους που πραγματοποιούν περαιτέρω έρευνα επί του θέματος, π.χ. ως μέσο για την ανάπτυξη των τελικών τους σχεδίων. Οι μαθητές αναμένεται να έρθουν στην τάξη προετοιμασμένοι να συνεισφέρουν σημαντικά σε ομαδικές συζητήσεις, αναθέσεις και ασκήσεις στην τάξη. Συμμετοχή προσκεκλημένων διδασκόντων, οι οποίοι διαθέτουν εξαιρετικές γνώσεις στον υπό συζήτηση τομέα - π.χ. υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής, έμπειροι εκπαιδευτικοί, επιχειρηματίες, σύμβουλοι επιχειρήσεων κ.λπ. - ενθαρρύνεται έντονα. Η χρήση ελεύθερα προσβάσιμων διαδικτυακών πόρων για την εκπαίδευση (ηλεκτρονικά παιχνίδια, βίντεο περιπτώσιολογικών μελετών) καθώς και η

καθοδήγηση από ομότιμους μεταξύ των φοιτητών μπορεί επιπλέον να συμβάλει στην ποιότητα της κατάρτισης.

Συνιστάται για κάθε τάξη να περιλαμβάνει ομαδική ανάθεση 10-15 λεπτών, στην οποία οι φοιτητές/ασκούμενοι αναλαμβάνουν καθήκοντα σχετικά με τα θέματα της ημέρας - π.χ. κάθε ομάδα παρουσιάζει μία θέση στη συζήτηση, ένα παράδειγμα/περιπτωσιολογική μελέτη ή συνοψίζει ένα θέμα. Οι ομαδικές αναθέσεις θα πρέπει να είναι διαχειρίσιμες λόγω της απαιτούμενης ανάγνωσης, αλλά θα πρέπει να περιλαμβάνουν ένα στοιχείο δημιουργικότητας ή συζήτησης, ή εναλλακτικά να στοχεύουν στη βελτίωση των δεξιοτήτων παρουσίασης. Συνιστάται θερμά οι αναθέσεις σε ομάδες να περιλαμβάνουν διεπιστημονική επίλυση προβλημάτων (απαιτεί εισροές από διάφορους τομείς). Η ποιότητα της συμμετοχής των φοιτητών ή των εκπαιδευόμενων σε ομαδικές αναθέσεις θα πρέπει να έχει πρόσθετη βαρύτητα στην τελική βαθμολογία και αξιολόγηση.

Σημαντική σημείωση για τις απαιτούμενες ενδείξεις: οι απαιτούμενες αναγνώσεις πρέπει να θεωρούνται ως πρόταση επιλογής. Εάν το μήκος θεωρείται μη διαχειρίσιμο, οι εκπαιδευτές μπορούν να επιλέξουν να αντιστοιχίσουν ενότητες από τις διαφορετικές αναγνώσεις ή να επιλέξουν μόνο συγκεκριμένες αναγνώσεις.

- *Αναθέσεις και αξιολόγηση*

Η ανάθεση εργασιών και η αξιολόγηση ακολουθούν τους εσωτερικούς κανόνες κάθε ιδρύματος. Με την επιφύλαξη των εσωτερικών κανόνων κάθε ιδρύματος, εξετάζονται δύο βασικές επιλογές αξιολόγησης: i) τακτική παρακολούθηση της τάξης και σχετική συμμετοχή στην τάξη - για τους παραδοσιακούς φοιτητές, και ii) τελική εξέταση - για τους μη παραδοσιακούς φοιτητές (όπως οι φοιτητές-εργαζόμενοι, οι επαναπατριζόμενοι φοιτητές, οι νεαροί ενήλικες κ.λπ., οι οποίοι ενδέχεται να μην μπορούν να παρακολουθήσουν μαθήματα ακατάπαυστα και αυτό μπορεί να εμποδίσει τη συμμετοχή τους στην τάξη).

Τα ακόλουθα παραδείγματα αξιολόγησης και ανάθεσης εργασιών έχουν σχεδιασθεί ως επιλογή και κατάλογος επιλογών, δηλαδή κάθε εκπαιδευτής μπορεί να καταρτίσει το δικό του σχέδιο αξιολόγησης με βάση το θεσμικό πλαίσιο, τις ανάγκες και το επίπεδο των φοιτητών όταν το μάθημα παραδίδεται σε ένα πραγματικό εκπαιδευτικό περιβάλλον.

(α) Ατομικά/Ομαδικά ηλεκτρονικά Χαρτοφυλάκια για περιπτωσιολογικές μελέτες επιχειρήσεων ΠΔΒ

Το ηλεκτρονικό χαρτοφυλάκιο (που αναπτύσσεται με τη χρήση διαφορετικών εργαλείων πολυμέσων) θα πρέπει να χρησιμεύσει για την εισαγωγή του φοιτητή/ασκούμενου στη διαδικασία έρευνας και ανάλυσης στον τομέα των ΠΔΒ. Το κύριο αποτέλεσμα του ηλεκτρονικού χαρτοφυλακίου θα πρέπει να είναι η λεπτομερής παρουσίαση, ανάλυση και αξιολόγηση μιας περιπτωσιολογικής μελέτης των ΠΔΒ. Μια περίπτωση είναι η σύνοψη μιας πραγματικής κατάστασης που αντιμετωπίζει μια επιχείρηση στον κόσμο. Ιδιαίτερη προσοχή δίδεται στο δευτερογενές αποτέλεσμα που επιτυγχάνεται σε κάθε περίπτωση και στις προκλήσεις που

αντιμετωπίζει η επιλεγείσα επιχείρηση, με επίκεντρο τον τρόπο με τον οποίο τα διδάγματα που αντλήθηκαν μπορούν να γνωστοποιηθούν και να επηρεάσουν άλλους επαγγελματίες του τομέα. Τα έγγραφα υψηλής βαθμολογίας θα πρέπει ιδανικά να βασίζονται σε συνέντευξη ή ανταλλαγή ερωτηματολογίων με την επιχείρηση ή/και σε εκτεταμένη έρευνα. Τα έγγραφα αυτά θα πρέπει να συμπληρώνονται από στοιχεία πολυμέσων όπως φωτογραφίες, βίντεο, PowerPoint, αντίγραφα, συμπληρωμένα ερωτηματολόγια ή αρχεία ήχου από συνεντεύξεις και άλλα. Οι εκπαιδευτές μπορούν να αναπτύξουν τις δικές τους κατευθυντήριες γραμμές λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των φοιτητών/καταρτιζόμενων και το επίπεδο των γνώσεων τους σε σχετικούς τομείς.

Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με το αναμενόμενο περιεχόμενο των μελετών περιπτώσεων:

- γενική επισκόπηση της επιχείρησης, συμπεριλαμβανομένου του πεδίου δραστηριοτήτων της·
- το πρόβλημα, τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που αντιμετωπίζουν οι επιχειρηματίες·
- τους παράγοντες της επιχειρηματικής πρωτοβουλίας και τον ρόλο της διοίκησης της επιχείρησης· εργαζόμενοι, τοπική κοινότητα και ενδιαφερόμενοι/κοινό·
- καινοτόμες λύσεις - τεχνολογικές ή/και μη τεχνολογικές - που εφαρμόζονται από την επιχείρηση και τον τρόπο κλιμάκωσής τους (εάν συντρέχει περίπτωση)·
- προκλήσεις και εμπόδια, συμπεριλαμβανομένων ενδεικτικά των προβλημάτων δημιουργίας αξίας, χρηματοδότησης, βιωσιμότητας, διαχείρισης (επιχειρησιακής ή στρατηγικής), επικοινωνίας και μάρκετινγκ, στελέχωσης·
- συνολική εκτίμηση της πολιτιστικής αξίας, των δευτερογενών αποτελεσμάτων, των διατομεακών συνεργασιών και της οικονομικής βιωσιμότητας της επιχείρησης·
- αξιολόγηση των αναγκών κατάρτισης της διοίκησης και του προσωπικού της επιχείρησης·
- διδάγματα και ορθές πρακτικές που μπορούν να συναχθούν από την παρούσα υπόθεση·
- συστάσεις για τη βελτίωση του περιγραφόμενου επιχειρηματικού μοντέλου με σκοπό την επέκταση/μεγιστοποίηση του αντικτύπου του.

Τυπικές απαιτήσεις όσον αφορά το μήκος: μεταξύ 1.800 και 2.000 λέξεων (τουλάχιστον, χωρίς πηγές/αναφορές, παραρτήματα και τεχνουργήματα πολυμέσων).

β) Μεμονωμένο σχέδιο (Επιχειρηματικό σχέδιο)

Οι φοιτητές θα αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις στα ΠΔΒ σχεδιάζοντας τη δική τους πρωτοβουλία για μια υπάρχουσα ή φανταστική επιχείρηση. Η παρουσίαση του μεμονωμένου σχεδίου μπορεί να λάβει τη μορφή παρουσίασης, π.χ. παρουσίαση προς τους πιθανούς επενδυτές/οργανισμούς χρηματοδότησης ή αυτοσκοπήση, π.χ. καταγραφή των παρουσιάσεων των σπουδαστών και/ή αξιολόγηση από ομοτίμους των παρουσιάσεων.

Σκοπός του μεμονωμένου σχεδίου είναι να υποχρεώσει τους φοιτητές/εκπαιδευόμενους να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις που ενυπάρχουν στην επιχειρηματική δραστηριότητα στον πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα, συμπεριλαμβανομένων ενδεικτικά:

- δημιουργία μιας ιδέας για μια επιχείρηση/έργο ΠΔΒ σχεδιασμένο για την τοπική κοινότητα/περιοχή (π.χ. περιβάλλον πραγματικής ζωής)·
- περιγραφή της πρωτοβουλίας και του τρόπου με τον οποίο σχετίζεται με το συνολικό οικονομικό προφίλ της περιοχής-στόχου, συμπεριλαμβανομένης της πιθανής συνέργειας με άλλες επιχειρήσεις και τομείς·
- έρευνα και ανάλυση της δυνατότητας δημιουργίας κοινής αξίας, καινοτομίας, διάχυσης και διατομεακών συνεργασιών·
- σχεδιασμός της δρομολόγησης της πρωτοβουλίας, καθορισμός της κατεύθυνσης και καθορισμός της διαχείρισης και της επιχειρησιακής δομής της επιχείρησης·
- βελτιστοποίηση μιας επικοινωνιακής στρατηγικής - ιδίως όσον αφορά τη δημιουργία αξίας·
- σχεδιασμός των κεφαλαιακών αναγκών, επιλογές χρηματοδότησης και πραγματοποίηση βασικών οικονομικών προβλέψεων.

Τυπικές απαιτήσεις όσον αφορά το μήκος: μήκος: μεταξύ 1.800 και 2.000 λέξεων (κατ' ελάχιστο).

γ) Εξετάσεις προόδου και τελικές

Οι εξετάσεις μπορούν να οργανωθούν είτε μετά την ολοκλήρωση κάθε Ενότητας του μαθήματος είτε στο τέλος του μαθήματος. Στην πρώτη περίπτωση, η διάρκεια μιας τέτοιας εξέτασης μπορεί να κυμαίνεται έως 1 ακαδημαϊκή ώρα, ενώ η διάρκεια της τελικής εξέτασης μπορεί να είναι έως 1,5 ακαδημαϊκές ώρες. Συνιστάται οι εξετάσεις να περιλαμβάνουν ερωτήσεις πολλαπλών επιλογών και ανοικτού τύπου ερωτήσεις. Οι εξετάσεις που βασίζονται σε περιπτωσιολογικές μελέτες θα μπορούσαν να είναι η προτιμώμενη επιλογή για φοιτητές προηγμένου επιπέδου ή για εκπαίδευση προσανατολισμένη στην πρακτική άσκηση. Σε αυτό το πλαίσιο, μπορεί να ζητηθεί από τους φοιτητές να αναλύσουν τη μελέτη περίπτωσης μέσω πολλαπλών επιλογών και ανοικτών ερωτήσεων.

● *Βαθμολόγηση*

Η αξιολόγηση θα πρέπει γενικά να συμμορφώνεται με τους ισχύοντες κανόνες αξιολόγησης και βαθμολόγησης στο εκπαιδευτικό ίδρυμα.

Συνιστάται η αξιολόγηση των έργων να δίνει προτεραιότητα στις καινοτόμες ιδέες, τη δημιουργικότητα, τη λογική και την πρακτική. Το ακόλουθο μοντέλο αξιολόγησης μπορεί να εφαρμοστεί για κλίμακα 1 έως 5 ή/και συναφή επίπεδα επάρκειας:

- 1- Αρχάριος: βασική, με ελάχιστη κατανόηση των βασικών εννοιών και μοντέλων
- 2- Αρχάριος ερμηνευτής: ικανοποιητική και επιφανειακή κατανόηση των βασικών εννοιών και μοντέλων, με ελάχιστες ή μηδενικές πρόσθετες πληροφορίες, και με ελάχιστη καινοτόμο γνώση

- 3- Ικανός εκτελεστής: καλό, επίδειξη καλής κατανόησης των βασικών θεμάτων και ορισμένων πρόσθετων πληροφοριών, παρέχοντας μερικές νέες ιδέες ή επιδεικνύοντας επίγνωση των καινοτομιών στον τομέα
- 4- Εξαιρετικός εκτελεστής: εξαιρετικές και σημαντικά πάνω από τις μέσες προσδοκίες του εκπαιδευτή ή τη μέση απόδοση στην τάξη, επιδεικνύοντας εξαιρετική κατανόηση των βασικών εννοιών και θεμάτων και σε συνδυασμό με σημαντική περαιτέρω έρευνα, με ένα σημαντικό δημιουργικό ή καινοτόμο στοιχείο
- 5- Ειδικός: ισχυρή κατανόηση των βασικών πληροφοριών και των βασικών εννοιών και μοντέλων, με αξιοσημείωτα δημιουργικά ή καινοτόμα στοιχεία

Η κλίμακα μπορεί να μετατραπεί σε επίπεδα, βαθμούς και ποσοστά, ανάλογα με τα συστήματα βαθμολογίας των χωρών όπου διδάσκεται το μάθημα.

Προτεινόμενα συστήματα αξιολόγησης:

Επιλογή 1:

1. Συμμετοχή σε ατομικές και/ή ομαδικές αναθέσεις και ασκήσεις εντός της τάξης - 40%
2. Μεμονωμένο έργο - 60%

Επιλογή 2:

1. Συμμετοχή σε ατομικές και/ή ομαδικές αναθέσεις και ασκήσεις εντός της τάξης - 20%
2. Μεμονωμένο έργο - 40%
3. Ενότητα/τελική εξέταση - $(20\%+20\%)/40\%$

Επιλογή 3:

1. Τελικές εξετάσεις - 100%
 - *Κώδικας ακαδημαϊκής δεοντολογίας και ακεραιότητας*

Κάθε ίδρυμα που εφαρμόζει το πρόγραμμα ενθαρρύνεται να ακολουθεί τον δικό του κώδικα ή σειρά κανόνων όσον αφορά την ακαδημαϊκή ειλικρίνεια, την απαγόρευση των διακρίσεων λόγω φύλου, εθνικότητας, θρησκείας ή γενετήσιου προσανατολισμού, την ανοικτή συζήτηση και τον σεβασμό των αποκλινοσών απόψεων, την λογοκλοπή κ.λπ.

VIII. Γενική λίστα αναγνώσεων

The Museum of Broken Relationships – Modern Love in 203 everyday objects, by Olinka Vištica and Dražen Grubišić, ed. by Weidenfeld & Nicolson, 2017, Great Britain, ISBN (hardback) 978 1 4746 0549 6.

Luc Long & Mark Dion, *Carnet de fouilles & Lab Book*, ed. by Actes Sud & Musée Departamental Arles Antique / Luc Long, *Carnet de fouilles*, Sous la direction de David Djaoui, Actes Sud & Musée Departamental Arles Antique.

David Osborne, Foreword by Thomas Heatherwick, *Objectivity*, Thames & Hudson, London, UK, 2010.

Jonathan D. Lippincott, *Large Scale – Fabricating Sculpture in the 1960s and 1970s*, Princeton Architectural Press, New York, 2012.

Douglas Gunn, Roy Lockett & Josh Sims, *Vintage Menswear – A Collection from The Vintage Showroom*, 2017, Laurence King Publishing Ltd, London, UK.

Douglas Gunn & Roy Lockett, *The Vintage Showroom – An Archive of Menswear*, 2015, Laurence King Publishing Ltd, London, UK.

Contributors, Author Collective, *60. / Innovators shaping our creative future*, Thames & Hudson Ltd, 2009, London, UK

Neil Spiller & Nic Clear, *Educating Architects: How tomorrow's practitioners will learn today*, Thames & Hudson, London, UK, 2014

Tristan Manco, *Big Art Small Art*, Thames & Hudson, London, UK, 2014

Rian Hughes, *Ideas can be Dangerous*, ed. by Fiell

Inna Alesina, Ellen Lupton, *Exploring Materials – Creative Design for Everyday Objects*, Princeton Architectural Press, New York, Maryland Institute College of Art, Baltimore, New York, 2010.

Klanten, Robert, Schulze, Floyd, *SARAH ILLENBERGER*, published by Gestalten, Berlin, 2011, ISBN 978-3-89955-385-7.

Llewellyn, Nigel, Williamson, Beth, + contributors, *THE LONDON ART SCHOOLS: REFORMING THE ART WORLD, 1960 TO NOW*, Tate Publishing, 2015, ISBN 978 1 84976 296 0.

McLellan, Todd, *THINGS COME APART – A Teardown manual for modern living*, ed. by Thames & Hudson, London, 2013, ISBN 978-0-500-51676-8.

Mia, Mini Miss, Yip, Penter, *BAG DESIGN – A handbook for accessories designers*, ed. by Fashionary International Ltd., 2016, ISBN 978-988-77108-0-6.

Müller, Bernard, Snoep, Jacomijn Nanette, *VOUDOU/VOODOO – The Arbogast Collection*, ed. by Éditions Loco/Marc Arbogast, Strasbourg, 2013, ISBN 978-2-919507-16-0.

- Sudjic, Deyan, *THE LANGUAGE OF THINGS – Understanding the world of desirable objects*, ed. by W. W. Norton & Company, New York, 2009, ISBN 978-0-393-07081-1.
- Abisuga-Oyekunle, O. A. & Fillis, I. R. (2017), The role of handicraft micro-enterprises as a catalyst for youth employment. *Creative Industries Journal*, 10:1, 59-74, DOI: 10.1080/17510694.2016.1247628
- Aquino, E., Phillips, R., and Sung, H. (2012). Tourism, culture, and the creative industries: Reviving distressed neighbourhoods with arts-based community tourism. *Tourism, Culture & Communication*, 12(1), 5–18.
- Bakas, F.E., Duxbury, N. & De Castro, V.T. (2018). ‘Creative tourism: Catalysing artisan entrepreneur networks in rural Portugal.’ *International Journal of Entrepreneurial Behaviour & Research* 24 (4), pp.731-752, <https://doi.org/10.1108/IJEER-03-2018-0177>.
- Banaji, S., Burn, A. & Buckingham, D. (2010). *The rhetorics of creativity: a literature review*. Creativity, Culture & Education.
- Belfiore, E. (2002). Art as a means of alleviating social exclusion: does it really work? A critique of instrumental cultural policies and social impact in the UK. *International Journal of Cultural Policy*, 8(1), pp. 91-106.
- Bessant, J. & Tidd, J. (2015). *Innovation and entrepreneurship* (3rd ed). Wiley
- Burry, Mark & Burry, Jane, *Prototyping for Architects*, Thames & Hudson Ltd., London, 2016
- ClydeBan Business (2016). *Business Plan QuickStart Guide: The Simplified Beginner’s Guide to Writing a Business Plan*. ClydeBan Media
- Colette, H. (2009). Women and the creative industries: exploring the popular appeal. *Creative Industries Journal*, 2:2, 143-160, DOI: 10.1386/cij.2.2.143/1
- De Beukelaer, C. & O’Connor, J. (2017). The Creative Economy and the Development Agenda: The Use and Abuse of ‘Fast Policy’. In Polly Stupples & Katerina Teaiwa (eds.), *Contemporary Perspectives on Art and International Development* (pp. 27-47). Routledge.
- Duxbury, N., Albino, S., & Carvalho, C. (orgs.) (2021), *Creative Tourism: Cultural Resources, Entrepreneurship and Engaging Creative Travellers [forthcoming]*. CAB International.
- Duxbury, N. & Bakas, F.E. (2020). "Creative Tourism: A Humanistic Paradigm in Practice". In *Shaping a humanistic perspective for the tourism industry*, edited by Ernestina Giudici; Maria Della Lucia; Daniela Pettinao. Book II, chapter 7, Italy: Routledge.
- Finch, B. (2013). *How to Write a Business Plan*. Kogan Page
- Flew, T. (2012). *The Creative Industries. Culture and Policy*. Sage.
- Florida, R. (2002). *The rise of the creative class... and how it’s transforming work, leisure, community and everyday life*. Basic Books
- Gouvea, R., Kapelianis, D., Montoya, M-J. R. & Vora, G. (2020). The creative economy, innovation and entrepreneurship: an empirical examination, *Creative Industries Journal*, DOI: 10.1080/17510694.2020.1744215

Kerrigan, S., McIntyre, P., Fulton, J. & Meany, M. (2020). The systemic relationship between creative failure and creative success in the creative industries, *Creative Industries Journal*, 13:1, 2-16, DOI: 10.1080/17510694.2019.1624134

Lee-Ross, D. & Lashley, C. (2009). *Entrepreneurship and Small Business Management in the Hospitality Industry*. Elsevier

Noyes E., Allen, I. E. & Parise, S. (2012). Innovation and entrepreneurial behaviour in the Popular Music industry. *Creative Industries Journal*, 5:1-2, 139-150, DOI: 10.1386/cij.5.1-2.139_1

Osterwalder, A. & Pigneur, Y. (2010). *Business Model Generation: A Handbook for Visionaries, Game Changers, and Challengers*. John Wiley & Sons

Richards, G. (2020). Designing creative places: The role of creative tourism. *Annals of Tourism Research*, 85.

Richards, G. (2010). Increasing the attractiveness of places through cultural resources. *Tourism, Culture & Communication*, 10, 47–58.

Cerneviciute, Jurate & Strazdas, Rolandas. (2018). *Teamwork management in Creative industries: factors influencing productivity*. Entrepreneurship and Sustainability Issues. 6. 503-516

Dümcke, C (2015). *New Business Models in the Cultural and Creative Sectors (CCSs)*.

European Expert Network on Culture

Koleva, P. (2021), *Cross-sectoral cooperation and innovation within Creative and Cultural Industries – practices, opportunities and policies within the area of the Northern Dimension Partnership on Culture*, Northern Dimension Partnership on Culture (NDPC)

BG

Министерство на културата на Република България (2019), *Стратегия за развитие на българската култура (2019-2029)*, Проект

Кабаков, И. (2004), *Мениджмънт и правна инфраструктура на културата*, София: Сиела, ISBN 9549064298

Кабаков, И. (2017), *Интегрирано управление на културата*, София: УИ „Св. Климент Охридски“, ISBN 9789540743127

Колева, П.Г. (2013), *Иновационните практики като фактор за стратегическо развитие на организации в сектор „Култура“*, София: Интеркултурта Консулт

Стоянов, И. (2018), *Място на творческите индустрии в областните стратегии за развитие — проблеми и възможности*, Велико Търново: ВТУ „Св.Св. Кирил и Методий“, Годишник на департамент „Администрация и управление“, т. 3

Борисова, В. (2017), *Бизнес с интелектуална собственост в творческите индустрии*, София: УНСС, ISBN 9786192320034

Наръчник „Ролята на местните власти за насърчаване на креативните индустрии“ (2016), София: Фондация „Каузи“

Проект „Дигитална култура за регионално сближаване“, <https://www.digital-culture.eu/bg>

Дракър, П. (2010), *Практика на мениджмънта*, София: Класика и стил, ISBN 9549964167

Дракър, П. (2002), *Ефективното управление*, София: Класика и стил, ISBN 9549964167

Ламиман, Ж. (2003). *Успешната иновация*, София: Класика и стил

Бърд, Д (2012), *Директен и дигитален маркетинг на здравия разум*, София: Locus, ISBN 9789547831841

Тотева, М (2019), *Функции на дигитализацията при комуникация 4.0*, Сп. „Реторика и комуникации“, брой 39

Тодоров, П., (2008), *Промени в пазара на електронните медии в условията на цифровизация*, електронно издание „Медии и обществени комуникации“, бр. 1, декември

PT

AICEP (2020). Guia de apoio às Indústrias Culturais e Criativas [brief information on the available financial programmes and support mechanisms]. Available at: <https://portugalglobal.pt/PT/ComprarPortugal/Fileiras/industrias-culturais-criativas/Paginas/industrias-culturais-criativas.aspx>

Amaral, N. (2019). *Impacto: como comunicar em público*. Arena Editora

Carvalho, J. M. (2016). *Inovação e Empreendedorismo* (2^a ed). Vida económica

Duxbury, N., Fortuna, C., Bandeirinha, J. A. & Peixoto, P. (2012). Em torno da cidade criativa. *Revista Crítica de Ciências Sociais*, 99, pp. 5-8

Faustino, P. (2014). *Indústrias Criativas, Media e Clusters*. Media XXI. ISBN: 9789897290572

Fundação Serralves (2008). *Estudo Macroeconómico para o desenvolvimento de um Cluster de Indústrias Criativas na região do Norte*. Porto: Fundação Serralves.

Mateus, A. (Coord.) (2010). *O Sector cultural e Criativo em Portugal*. Estudo para o Ministério da Cultura. Augusto Mateus & Associados.

Mateus, A. (Coord.) (2013). *A cultura e a criatividade na internacionalização da economia portuguesa*. Estudo para o Gabinete de Estratégia, Planeamento e Avaliação Culturais da Secretaria de Estado da Cultura. Augusto Mateus & Associados.

Quintela, P. & Ferreira, C. (2018). Indústrias culturais e criativas em Portugal: um balanço crítico de uma nova ‘agenda’ para as políticas públicas no início deste milénio. *Revista Todas as Artes*, 1(1), pp. 89-111, DOI: 10.21747/21843805/tav1n1a6

Saraiva, J. M. (2015). *Empreendedorismo. Do conceito à aplicação, da ideia ao negócio, da tecnologia ao valor* (3^a ed). Imprensa da Universidade

Sarkar, S. (2014). *Empreendedorismo e Inovação* (3^a ed). Escolar Editora.

SR

Milena Dragičević Šešić, Sanjin Dragojević (2005). *Menadžment umetnosti u turbulentnim okolnostima*. ISBN: 953-222-282-0

Dragičević-Šešić, M. (2012) Ethical dilemmas in cultural policies: conceptualising new managerial practices in new democracies. *Zbornik radova Fakulteta dramskih umetnosti*, str. 69-94

Dimitrije Vujadinović (2005). *Umetnost i autosko pravo*. ISBN: 978-86-84159-25-9

EL

Κορρές, Γ., (2015). Επιχειρηματικότητα και ανάπτυξη. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα:Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/693>

Κόκκινου, Α., 2015. Ευρωπαϊκές επιχειρήσεις και καινοτομική επιχειρηματικότητα. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα:Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/1331>

Λαλούμης, Δ., (2015). Διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού τουριστικών επιχειρήσεων. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα:Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/5295>

Λαλούμης, Δ., (2015). Διοίκηση τουριστικών επιχειρήσεων. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα:Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/5283>

Παιτσίνης Κώστα, Γ., Υφαντίδου, Γ., 2015. Η ανάπτυξη του αθλητικού τουρισμού. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα:Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/4256>

ΤΣΩΛΗΣ, Δ., (2016). Προστασία και Διαχείριση της Πνευματικής Ιδιοκτησίας Ψηφιακού Περιεχομένου στο Διαδίκτυο και τα Σύγχρονα Δίκτυα. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα:Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/6482>

Δημούλας, Χ., (2015). Τεχνολογίες συγγραφής και διαχείρισης πολυμέσων. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα:Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/4343>